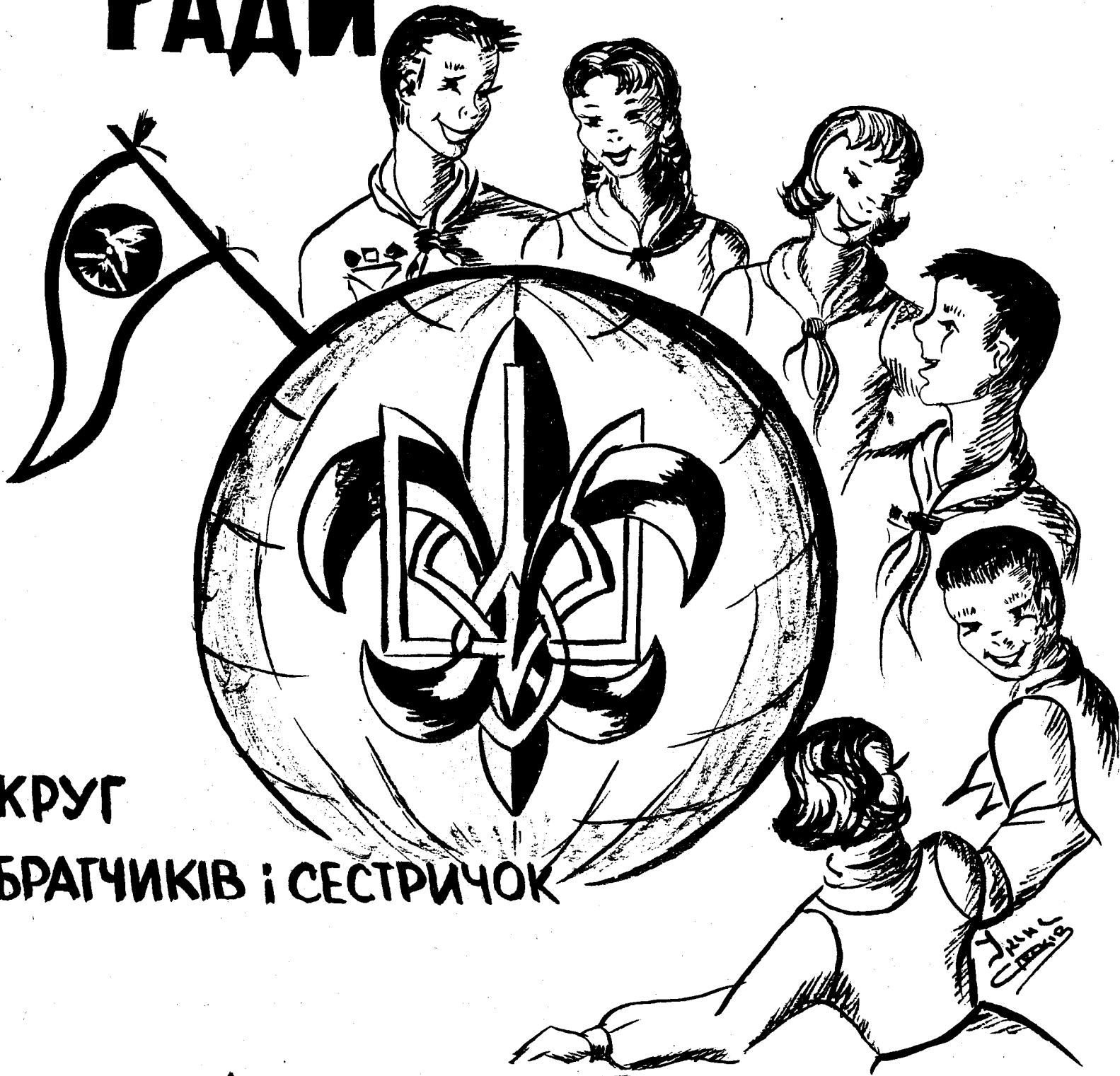

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

КРУГ
БРАТЧИКІВ І СЕСТРИЧОК

Нью Йорк

13

Моронто

К О Н Ф Е Р Е Н Ц І Я
У К Р А Ї Н С Ь К И Х П Л А С Т О В И Х О Р Г А Н І З А Ц І Й

В О Г О Н Ь
О Р Л И Н О Ї

Р А Д И

Ч: 13

13 КРУГ БРАТЧИКІВ І СЕСТРИЧОК

Н ь ю Й о р к

Ч е р в е н ь

1 9 5 6

Т о р о н т о

В О Г О Н Ь О Р Л И Н О Ї Р А Д И

З М І С Т :

ПРИВІТ з приводу Ювілею 70-Річчя Д-р Олександра Тисовського

Леся ХРАПЛИВА: Дитяча література, преса та видання

Проф. Петро АНДРУСІВ: Мистецька форма і молодь

Сірий Орел ОРЕСТ: До питання співпраці з батьками і Пластприятю

Сірий Орел ВОЛОДИМИР: Батьки новаків і новацькі виховники

Сірий Орел ОРЕСТ: Відношення батьків до команди новацького табору

СТАРИЙ ОРЕЛ: Критичні міркування

Новацькі виховники говорять

В. ГРИМАЛЯК: Як я розумію естетичне виховання новаків у щоденному житті

Від Редакції

Листування Редакції

Адреса Редакції;

Пл.сен. В.О. ГРИМАЛЯК

940 N. 7-th Street, Philadelphia 23, Pa

Адреса Адміністрації:

Пл.сен. Леся ЮЗЕНІВ

273 E. 3-rd Str. New York, NY

Рисунок обкладинки: Ст.пласт. Ірина СТЕЦЬКІВ

Фото Д-р О. Тисовського містимо дякуючи ввічливості Голови Ювілейного Комітету пл. сен. М. Пежанського

Бито 300 прим. на правах рукопису. Техн. виконав Сірий Орел Тиміш

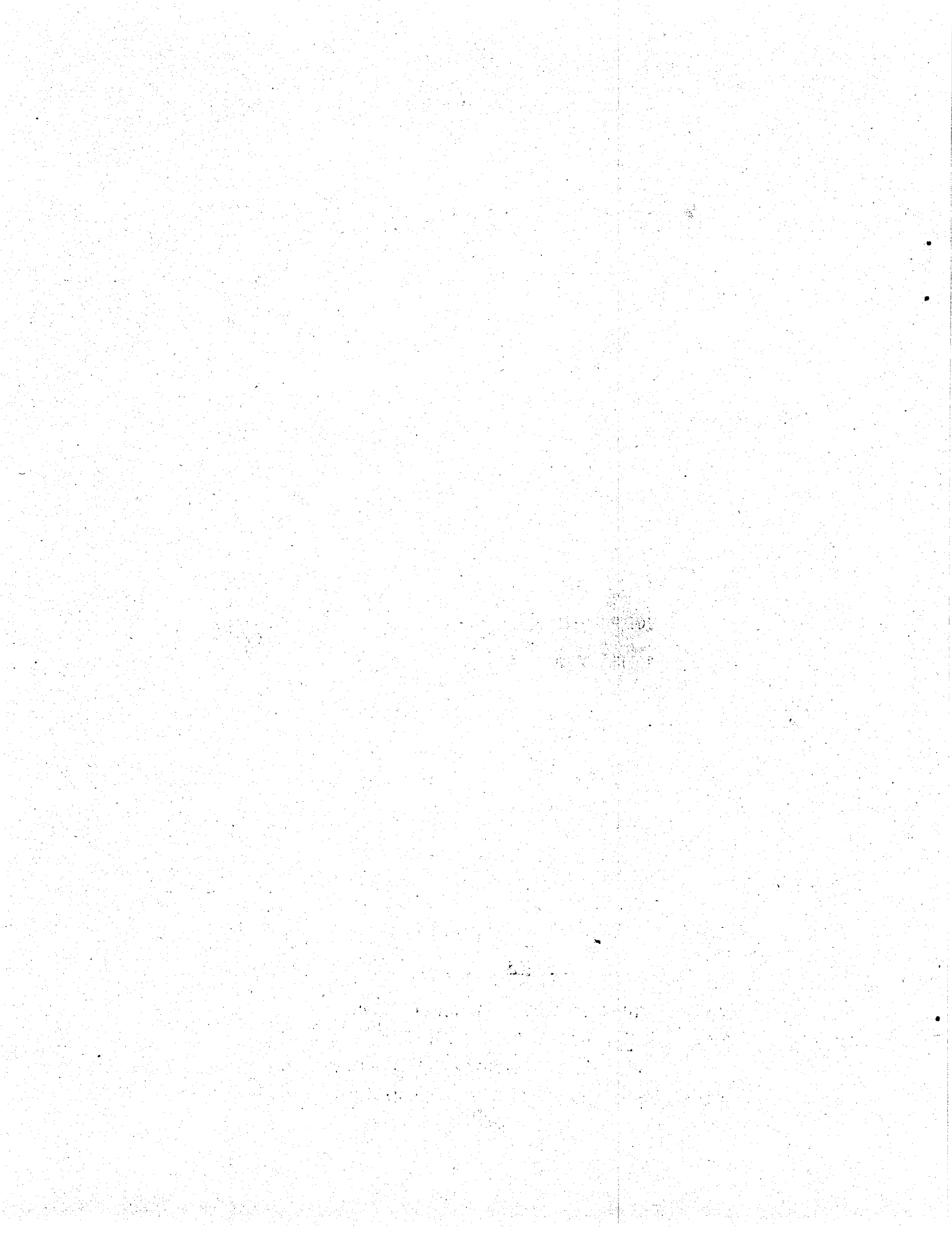

45 років праці для Пласту

Д-р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ
Основник-Ідеолог-Перший Верховний Отаман Пласту
1886 - 9 серпня - 1956

УКРАЇНСЬКИЙ ПЛАСТОВИЙ УЛАД а з ним УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
СВЯТКУЮТЬ ЦЬОГО РОКУ ю в і л е й 70-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ
ДР. ОЛЕКСАНДРА ТИСОВСЬКОГО і 45-РІЧЧЯ ЙОГО НЕВТОМИМОЇ ПЛАС-
ТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, а в тому й 45-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ У. П. У.

УКРАЇНСЬКЕ ПЛАСТОВЕ НОВАЦТВО, ЙОГО ПРОВІД, НОВАЦЬКІ
ВИХОВНИКИ - ВИХОВНИЦІ НАЙЩИРІШЕ В І Т А Ю Т Ь

Д - Ра ОЛЕКСАНДРА ТИСОВСЬКОГО

ОСНОВНИКА й першого ВЕРХОВНОГО ОТАМАНА У. П. У.

з ЮВІЛЕЄМ 70-РІЧЧЯ з ДНЯ НАРОДЖЕННЯ і 45-РІЧЧЯ

ІДЕЙНОЇ, ЖЕТВЕННОЇ, ПОВНОЇ САМОПОСВЯТИ ПРАЦІ в У.П.У.

та ПЕРЕСИЛАЮТЬ НАЙЩИРІШІ ПОВАЖАННЯ ЩЕ МНОГІ ЛІТА У

КРИНКОМУ ЗДОРОВ'І ІДЕЙНО КЕРМУВАТИ УКРАЇНСЬКИМ ПЛАСТОМ

ДЛЯ ДОБРА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ на СЛАВУ, КРАЩУ ДОЛЮ -

В О Л Ю У К Р А Ї Н І.

С К О Б - Г О Т У Й С Ь !

УКРАЇНСЬКЕ ПЛАСТОВЕ НОВАЦТВО

ОРЛИНИЙ КРУГ - ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

Нью Йорк, 25. червня 1956 р.

УВАЖАЮЩИЕ СЛУЖБЫ ГОСУДАРСТВА, ПОТОМУ ЧТО, КОГДА-ТО, КОГДА-ТО

ВНЕШНЕПАРТИЙНЫЕ СЛУЖБЫ ГОСУДАРСТВА

1 - ПО ОБЩЕПАРТИЙНЫМ ВОПРОСАМ

ОТДЕЛЕНИЕ ПО ВОПРОСАМ ВОССТАНИЯ В ЧЕХИИ И СЛОВАКИИ

В ЧЕХИИ И СЛОВАКИИ В ПЕРИОД С 1945 ПО 1948 ГОДЫ

ОТДЕЛЕНИЕ ПО ВОПРОСАМ ВОССТАНИЯ В ЧЕХИИ И СЛОВАКИИ

В ЧЕХИИ И СЛОВАКИИ В ПЕРИОД С 1948 ПО 1953 ГОДЫ

ОТДЕЛЕНИЕ ПО ВОПРОСАМ ВОССТАНИЯ В ЧЕХИИ И СЛОВАКИИ

В ЧЕХИИ И СЛОВАКИИ В ПЕРИОД С 1953 ПО 1958 ГОДЫ

В О Т Д В К Р А Т И

О Т Д В К Р А Т И

ОТДЕЛЕНИЕ ПО ВОПРОСАМ ВОССТАНИЯ

ОТДЕЛЕНИЕ ПО ВОПРОСАМ ВОССТАНИЯ

ОТДЕЛЕНИЕ ПО ВОПРОСАМ ВОССТАНИЯ

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА, ПРЕСА та ВИДАННЯ.

"Мово рідна, слово рідне!
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько
А лиш камінь має."

Писав це майже сотню років тому Сидір Воробкевич. Цього вірша мабуть вивчав кожний із нас та важко зідхав над його несучасністю. Бо хто ж її забував? Не всі рибу плавати а птаха літати!

Та, на жаль, сьогодні цей вірш стає знову на часі. Послухайте, як говорять наші новачки вже хвилину після закриття сходин - і знатимете, чому він на часі.

Поговоріть із батьками, послухайте, як заповідливо вони дбають, щоб бува в дитини не залишилося у к р а ї н с ь к о г о акценту, коли говорить чужою мовою - і тоді зрозумієте до речки.

Та що гірше, - від неодного із друзів-виховників почуєте думки, що мова - неважна; важливо, щоб діти почувалися українцями ...

Коли діти чогось не розуміють, коли бездушно йдуть за хвилями, - це ще майже нормальне. Коли ж батьки у своєму засліпленні хочуть приміняти своїх дітей як найкраще до існуючих зараз обставин, не бачучи "за дровами лісу", це вже дуже сумне.

Але коли виховники, ті, що в першу чергу повинні мати перед очима пластовий виховний ідеал - починають захищати своє безсилля за надуманими теоріями - тоді вже час, щоб припалі порожом слова Воробкевича пролунали знов дзвоном на тривогу.

Бо коли схочемо, повтаряю с х о ч е м о хвилину застановитися над значенням мови у житті нашого народу, то побачимо, що від Котляревського і до сьогодні якраз мова будила народню свідомість, давала нам почуття окремішности від сусідів, була засобом вдержання національної єдності понад чужодержавні кордони. Це й мова була постійно у нас переслідувана, як чинник, що найбільше загрожував нашим ворогам. Валув мусів підтверджувати аж авторитетом цілої царської імперії, що української мови "не було, немає і не може бути"! Та на диво - вона була і є!

Большевики теж добре знали значення української мови, коли так підступно, дозволяючи розвивати мову й культуру "національну по формі" спровокували українських учених, поетів, письменників на те лише, щоби їх виарештувати, заслати на каторжні роботи та знищити.

Оскаржені перед польськими судами члени ОУН із гордістю відповідали на розправах по - українськи, щоб цим засвідчити свою незламність.

Не випадок теж, що найбільша постать нашої історії - не політик, не полководець, а поет: Шевченко.

Із цього ясно, що значення м о в и у нашому народі куди більше, як в інших народів. Чи не тому, що вона краша, мелодійніша за інші?

Так ото ж мова - це вислів способу думання та світосприймання кожного народу. У творенні слів, у підборі слів до поодиноких понять,

у побудові речень та типових висловів кожної мови - відбиваються психічні властивості її народу. Не даром же все та все пригадують вчені літературознавці, що пізнати правдивого духа твору, можна лиш із оригіналу, а ніколи навіть із найкращого перекладу.

Люди, що люблять хилитися під напрямок вітру - вкажуть нам на вже існуючих свідомих українців - без знання української мови, а ще далше на жидів, ірландців ... тощо. На ці приклади не хочемо замикаати очей, бо винятки можуть бути із кожного правила. Та не забудьмо тоді згадати і тих у третьому чи четвертому поколінні наших емігрантів, що досі задержали рідну мову та залюбки посилають своїх дітей до українських шкіл. Жида теж мають окремі школи, де вчать свою еліту гебрійської мови. А в Ірландії, після її звільнення заведено забути всіма галлійську мову в школах та рівнорядно з англійською в урядах.

Підсумовуючи отже: нам н е в і л ь н о дозволити дітям забути українську мову, бо через те вони втратили б одну із суттєвих частин українства, тим важнішу, що вона їм і тут, на еміграції, може бути доступна.

КОЛИ ЩОСЬ ОСЯГНУТИ ВАЖКО - ЦЕ НЕ ЗНАЧИТЬ, ЩО ЙОГО НЕМОЖЛИВО ОСЯГНУТИ!

Прийнявши це ствердження - перейдемо до подробиць переведення його в життя.

Добрий приклад впорядника в першу чергу, постійне звертання уваги новаків на "підкинені" чужі слова в їх українській мові - це початкові та необхідні речі. Дотепний виховник знайде для цього відповідні засоби, під умовою, що він с х о ч е їх знайти.

Дальший крх це створення між самими новакми атмосфери, де вони вже без пригадування зацікавляться справою та будуть уважати тоді одні на одних і кожний сам на чистоту своєї мови. З досвіду знаємо, що при вмілому підході можна зацікавити новака кожною річчю тим більше, коли в цьому випадку, можемо покласти це на їх новацьку чи отроцьку честь.

Із мовою нерозривно пов'язане знання українського п и с ь м а. Правильно наука читання по українськи повинна прийти ще поки дитина піде до чужої школи, бо письмо, що його вчилася вперше - буде найкраще пам'ятати та вважатиме його найбільше своїм.

Коли одначе батьки про це не подбали, - то звичайно - не братчикове діло: вчити читати новака. Але ж треба за порозумінням із батьками спрямувати його до Школи Українознавства. Це немаловажне! Бо, на жаль, вже сьогодні стрічаємо "зразкових" новаків, що опановувуть всі вмілості, ходять на музику, балет, малярство - а з українським читанням та писанням "якось то буде"! А тут саме на місці найбільша суворість у вимогах - не так до дітей, як до батьків, від них такі речі повністю звичайно залежать. Бо що говорити про "службу" Батьківщині, якої мови та письма новак не ласкавий вивчити!?

Тільки тоді, коли новак опановує рідну мову у письмі та слові - йому стоять відкриті скарби, нагромаджені його предками для нього від віків.

Зайво хіба повторювати, що вікові новака ще далеко не відповідають всі твори літератури. Він повинен мати свою, дитячу літературу та пресу. І він її, навіть у сьогоднішніх еміграційних умовах, вже має.

Глянувши на полиці кожної української книгарні - знайдемо вже

книжки для дітей та молоді кожного віку. До речі - ці книжки завжди покриті грубою верствою пороку. А якраз тепер вже можуть виховники свobodно підбирати для новацтва книжки, коплетувати при співпраці новаків /це особливо важне!/ гніздові бібліотеки та на кожному кроці заохочувати новаків збирати свої приватні бібліотечки. Завдан - ня це гарне, але треба ствердити факт - нелегке.

В сьогоднішніх обставинах вулиця просто засинає дітей комік - сами, що їх читати дуже легко. Щоб отже прочитати після цього укра - їнську книжку - на це треба зі сторони новака немалого зусилля во - лі. Його так і повинен викресати впорядник, чи те окремими гутір - ками на цю тему, чи зачислюванням хрестиків новакам за прочитані книжки, чи то грами, на тему якоїсь книжки, що її, на думку брат - чика, новаки повинні прочитати. Рисунки із змісту книжок чи інсце - зації - теж випробувані засоби зацікавлення новаків книжкою.

Над цим братчик повинен добре попрацювати, бо без такої "при - нуки" і найкраще зібрану книжку та впорядковану бібліотечку гнізда - на кінець з'їдять миші, а новаки таки не прочитують.

Про підбір книжок - це вже була б окрема та дуже широка тема сьогодні. Все ще цікаві дитвори повісті Чайковського, все ще непе - ревершний -Сий України", все ще вартісна "Олеся" Грінченка, та "Ма - руся" Марка Вовчка. все ім'я Романа Завадовича - це марка доброї дитячої книжечки. Та ні - перелічувати всіх - забагато. Кожну нову книжку, що видається братчикові цікава, треба роздобути, прочитати та коли видається нам добра - звернути на неї увагу новаків. От хоч - би одним із засобів, що про них ми говорили.

Та за якими критеріями оцінювати дитячі книжки? Виховна сто - рінка не мусить бути аж надто різко підчеркнена. "Ріпка" це має ні - якої виховної думки, наприклад. Важно означає, щоб небуло в книжці нічого, що впливало б негативно на поняття дитини про моральний по - рядок світу. Далше - підхожа дитині цікава та жива розповідь, де "багато діється". Дитина не любить зайвих роздумувань чи довгих о - нисів у книжці. Первісне її питання: "А що потім сталося"? Як воно сталося - це вже питання трохи старшого новака. Книжка із надто під - черкненою моралізаторською тенденцією - мабуть не надто промовить до дитини. Та зате із книжки, що має навіть суто виховну тенденцію, але зміло вплетену в дію - дитина скористає найбільше. Зрештою - довша вправа та близьке знайомство із дитячою літературою - навчить нас найкраще, як оцінювати книжку із точки погляду як виховника, так і самої дитини.

А тепер приходимо до дитячих журналів. Їх маємо на самому те - рені Америки - 4: новацький "Готуйсь", "Веселку" - додаток до "Сво - боди", католицький "Мій Приятель" та "Соняшник". В Англії виходять "Юні Друзі", а канадійський "Жіночий Світ" та американське "Наше Жит - тя" містять постійно добре редаговані дитячі сторінки. Хоч можна мати завваження до цих видань /а до "Соняшника" навіть треба, бо він часто безкритично передруковує із підсовітських видань/ - та всежтаки через ці журналіки впорядники дістають правильно щомісяця десятки сторінок підібраного для дітей матеріялу. Справді - є з чо - го користати! Шукати пригожого матеріялу треба всюди, та тут я хо - чусь сказати ширше про одну дитячу газетку, а саме про наше "ГОТУЙСЬ", що є саме й подумана для новачат, в першу чергу перед іншими діль - ми.

Пічнемо із прикладу "як не треба" поводитися виховникам із цим журналіком:

Стрічаю одного братчика:

- Приходить до твого гнізда "Готуйсь"?

- Та прихрдить ...

- Як оцінюєш його?

- Та ... нічого собі. Біда лиш, що новаци не хочуть читати...

- А ти, чи стараєшся їх з а п і к а в и т и? Читаєш із ними на сходинках? Розгадуєте разом загадки? Робите гутірки на тему прочитаного? Бавитеся витинанками?

- Ні!

- А це ж чому?

- Бо ... бачиш, цього немає у мому тримісячному плані, а я не можу плану змінити!

Мушу признатися, що мені весело не було! "Готуйсь" видає Пласт для нвацтва та в допомогу виховникам - а не як обіяження для них! Редакція докладає всіх зусиль, щоб дати матеріал, що відповідає подіям на часі в новацькому житті. А то часто і говорячи до новаків, старається піддати і виховникам який помисл відносно підходу до матеріалу. Численний вже сьогодні штаб співробітників вкладає у кожне число справді величезну працю /майже виключно порядком "доброго діла"/

- із одинокою надією, що прислужаться новацим. А чомусь виховники часто не хочуть цього зрозуміти, та тому утруднюють собі працю, а новацим таки роблять кривду. Бо "Готуйсь", що його братчик недбало кине новацим - йде за всіма можливими передбаченнями до коша, і новак не користує із змісту, де кожна літера, кожна рисочка присвячена із такою любов'ю власне для нього!

Не треба хибно розуміти, що "Готуйсь" хотів би стати єдиним посібником у новацькій праці. Бо коли новаци зацікавляться газеткою - будуть вже читати без поштовху зі стєрони братчика. Щоб лиш раз усвідомили собі, що "Готуйсь" їм може дати, коли читатимуть!

Та на самому читанні не кінчиться зв'язок новака із його газеткою. І знов цезавдання братчика - "навчити" новаків розгадувати загадки та посилати розгадки до редакції, писати листи про замітні події у гнізді, щоб "Готуйсь" міг їх містити, перебувати посилати і найкращі власні - новацькі рисунки та витинанки. Найкращі напевно помістимо!

Варто теж завести у новаків індивідуальні передплати, що не лиш дає новацим почуття важности його особи /це до нього приходять/, але і влегшує працю братчикові, а не менше і впорядковує фінансові справи у видаванні журналика.

Організуванняющадностей та новацьких заробітків на Пресовий Фонд не лиш зробить "Готуйсь" рідніший новацим, але й допоможе в майбутньому побільшити його та зробити цікавішим.

Радо прийняла б редакція теж і замітки виховників про сам журналик та побажання до нього. Часто виховник на місці має змогу запримити речі, що на них треба б звернути увагу - чому б не поділитися цєю заміткою із редакцією, що радо візьме це до уваги?

Так оце ми розглянули засоби, що допоможуть виховникам перадаати новацтву їх справедливо належний їм спадок - українську мову та все, що в ній написано, сказано, виспівано. Що ж за самолюбство було б - знати це все самим - і не дати новацим!

Трєхи не сто років тому йшла боротьба за українську мову для українського народу - і написав Воробкевич:

... "Хто вас забуває,
Той у грудях - не серденько,
А лиш камінь має.

Його покоління вишло переможно із цих змагань. Будьмо ж гідними їх перемцями!

ВІД РЕДАКЦІЇ:

"ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА, ПРЕСА та ВИДАННЯ" пн.сен. Лесі ХРАПЛИВОЇ була темою доповіді на Вишкільному Курсі новацьких виховників, що відбувся у Бабилоні Н.Й. і розвинула широку дискусію в цій справі.

Також ОРЛИНИЙ КРУГ за спонукою Сірого Орла ДЕНИСА звернувся окремим письмом до всіх членів та перевів а н к е т у на тему засобів і метод впливання на новаків у напрямі плекання рідної мови, з характеристикою існуючого тепер стану та поданням практичних порад, що їх можна б примінювати в тій справі у новацькій праці.

Із відзвигів членів ОРЛИНОГО КРУГА до "ПИТАННЯ ВЖИВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НОВАКАМИ" наводимо деякі спостереження новацьких виховників, що пишуть:

Сірий Орел ДЕНИС: ... "Новак перебуває в школі в неукраїнському середовищі чи на вулиці весь тиждень, де є лише чужа мова і він до неї звикає. Мало цього - тією мовою говорять його "герої" - кавбої, супермени, кінозірки, герої "бейзболу". Ми мусимо ствердити, що місцевий світ - довкілля, в якому новак перебуває велику частину свого часу має на нього більший вплив, чим одна субота або неділя, під час якої ми не можемо за одну-дві години спільної з ним зустрічі змінити його душі... Ми знаємо, як не повинно бути, але не знаємо, як цьому зарадити, як лихо направити, яких треба вживати виховних засобів, як реагувати і що робити, коли новаки між собою не говорять по українськи

Сірий Орел НАДЯ: ... "У першу чергу треба перевиховати і самих виховників, що часто закидають чужими словами, а відтак треба братися до новаків, щоб діти бачили, що не тільки їм звертається увагу. Новаки не знають рідної мови, їм бракує слів. Вони не вміють читати, не мають де набути того знання. В журнали й книжечки для дітей, але тут треба батьків, що зацікавили б дитину, щоб читала книжки, що дали б їй в руки українську книжку. Також до батьків належить подбати про це, щоб дитина вміла читати й писати по українськи. Хата - родина, це твердиня з якої діти повинні виносити знання свого рідного. Все інше - вечірні школи, установи, організації це допоміжні чинники, що спричиняються багато, але якщо діятиме головний чинник - батьки, родина. Ото ж співпраця виховників з батьками являється неминучою konieczністю.

Братчик повинен подавати новакам на сходинах роя /в розповідях, гутірках, оповіданнях/ як найбільше таких слів, що їх новаки не чувають у щоденному житті. Деякі виховники є проти чужих розповідей на сходинах, але де ж новак навчиться таких слів як: морський залив, гарячі джерела, потік, гай, плай, плуг, коса і т.ін.

Новацькі виховники не змінять душі дитини, бо мають для цього рідше за мало часу, однак повинні зробити все по своїм силам для цього переважного діла - лагідно, спокійно, не криком, карами, а терпеливо й головне - співпрацюючи з батьками....."

Сірий Орел МІКО: "Це проблема дуже поважна. До неї не можна підходити односторонньо та пристрасно, бо це матиме тільки протилежні наслідки. Мій досвід з новакami й дітьми цього віку наказує радше звертатися до розуму дітей, як до різних заборон та кар. Проблема ця мусить заінтересувати не тільки виховника Пласту, чи іншої організації, але всю українську спільноту... Бо що ж варті всі заходи, коли дитина в українських школах молиться в неукраїнській мові.... Добровільне ствердження, що можна знати кілька мов може бути тут стимулом, -це одне, а друге свідоме зрозуміння приналежності до української спільноти." /Вийнятки з анкети ОРЛИНОГО КРУГА"

Проф. Петро АНДРУСІВ

МИСТЕЦЬКА ФОРМА і МОЛОДЬ

За останнє століття - як може ніколи перед тим - зістали зрушені всі елементи фізису і психіки людини і пушено їх в поступово прискішений рух. Як досі - не видно, що і коли зможе змінити характер і темпо того руху, що і як зможе усі ці елементи супротивностей спрямувати в одну магістралю якогось напрямку.

Був час, коли людські збірноти шукали за магістралями. Проречисті появи Конфуція, Будди, Магомета, Ісуса Христа, відкрили ці магістралі. Сьогодні є час не шукання магістраль, а велике вагання, безпримірна товкітня людської збірноти на застрашаючих перехрестях роздоріж правдивих і фалшивих магістраль. Появилися нові "пророки", побудовано нові магістралі з відвортною перспективою, з перелицьованю мораллю, призначенням, доцільністю.

Потрясення ці може найдюкульніше діткнули українську суспільність.

Порушуючи проблему виховання молоді, не можна легковажити ефекту вище наведених процесів на життя збірнот, як і на життя індивідуальних одиниць. Ніяка теорія виховання не може бути творена поза радіусом життєвої дійсности й то не дійсности вчорашньої доби, але сьогоднішнього дня і в передбаченню завтра, в якому молодь буде здійснювати своє самостійне життя.

Життя української молоді на рідних землях іде по дорозі обставленій терористичними когортами наїздника. Іде це життя не дорогою, яку сама молодь чи її батьки вибирали. Це дорога, якою її ведуть насильно під терором.

Залишається питання виховання молоді, що опинилася на еміграції. Молодь ця родилася і виросла в безприкладно скомплікованих і найскрайніше неприродних обставинах. Це є покоління молоді, яке не знає рідної землі, не знає елементів її традиції з безпосереднього, свідомого контакту з ними, не знає тої питоменности атмосфери рідного оточення, не діє віковічністю на підсвідомість людини. Ця молодь не знає рідної хати з її тривкістю ані в доторкальному ані в психологічному сенсі.

Усе, що залишилося цій молоді в найкращому випадку - це родина: батько, мати, брати, сестри. Усе інше переказано їй словесними символами. На підставі тих описів молодь та має лише суто уявне поняття про рідну землю. Чар, запах, психологічний зміст рідної землі звужений до слова "УКРАЇНА" стає для неї явищем радше абстрактним ніж реальним.

Молодь того покоління є під діянням двох доволі сильних винників: це вплив кожночасного докільля іншонаціонального масиву, серед якого приходиться нашій еміграції перебувати /Німеччина, Франція, Англія, Аргентина, Австралія, Америка, Канада/, а з другої сторони впливи родини, церкви, організацій, якими українське суспільство старається духово задержати ту молодь при собі.

Старшому поколінню - а з тим батькам і виховникам - педагогам не все є зрозуміле, які психологічні процеси заходять в душі тої молоді під впливом тих двох чинників.

Положення є без прецедентів. Аргументи, що й ми колись виростали в чужому оточенні і заховали свою духову суверенність, не видержує критики. Елементи тамтого оточення були напливові на наші з прадідів рідної землі. Це було тотально вороже нам оточення, якому ми духово й фізично протиставилися. Спротив цей мав логічний сенс і по нинішній день виповнив змістом наше життя. Оточення, в якому ми опинилися з нашою молоддю є здебільша приязним і ми його не потребуємо поборювати. Територія, населення, устрій, уряд, сприймаються нами, як наша нова, прибрана батьківщина, якою ми горді в такій мірі, як своєю рідною батьківщиною.

Ми доволі легко даємо собі раду з погодженням тих двох чинників без шкоди для обох сторін. Інакше мається справа з молоддю. В її психіці напевно заходять іншого гатунку явища, які часто перетворюються у внутрішні конфлікти не все нам зрозумілі. Це, що в нас рівноважиться, не конечно дає рівновартний тягар для психологічного збалансування душі молодої людини.

Ми оперуємо найчастіше суто емоціональними аргументами, в яких головну роль грає чистий сентимент. Такі аргументи діють лише до певної міри. До деякого пункту молодь таку аргументацію буде респектувати, як авторитетні дороговкази. Після переступлення певного етапу життя, молодь починає шукати розв'язки в розумованні. Це момент, в якому починається етап самостійного погляду на справи, будиться сенс порівнянь, логічних зіставлень та децизій.

Це найбільше небезпечний зворот, на якому наша старша еміграція за океаном втратила високий процент молоді так для церкви, як і для національної справи. Аргумент сентименту там не видержав іспиту життя.

При усіх перевагах новій еміграції над старою в цій ділянці, не слід нам забувати про досвід, якого ми зазнали вже в Америці із втратою молоді. По суті - справи може тепер стоять далеко краще ніж колись, але проблема залишається та сама.

Тут заходить момент, коли молодь конфронтує не тільки змісти, але і форми. Стара еміграція була дуже слабо озброєна тим засобом. Нова еміграція є краще вивінувана під тим оглядом.

Однак форми ці надто часто є повні незавершень, повні анахронізмів, повні давно проминулих в світі трафаретностей. Замість справжньої форми, що випливала би зі змісту, надто часто хочемо її заступити грубо ліпленою бутафорією. Ми склінні не доцінювати спроможності критичного погляду на ці справи у молоді - зокрема dorocтaючoї. Довкілля показує цій молоді теперішність в постійній кінетиці до майбутності. Психологічно молодь належить до тих процесів помимо наших хотінь.

Ми намагаємося показати молоді минуле і хочемо, щоб вона жила ним так, як ми ним жили і в майбутності завершувала не майбутнє, але саме те минуле. Молодь цей парадокс краще бачить, ніж нам здається і як не вповні розуміє, то знаменито чує.

Ми часто переконуємо нашу молодь про високий рівень української культури, мистецтва, літератури, побуту - тощо. Але одночасно ми не спроможні цій молоді продемонструвати примірів тої культури в такому вигляді, який її пірвав би, переконав, наповнив гордістю.

Найглибший зміст ідей, а то й найвищі святощі духа, якими ми захо-

пилися в тягу нашого життя, не вміємо показати молоді в таїй формі, що була би рівна тим вартостям. Ми забуваємо, що народний стрій, танок, спів, цілий побут впливає в нашу душу в своїй нескраженій формі, в природному оточенні, де замість декорацій було справжнє небо, повітря, поле, степ, гори, село. Це не було представлення, це було життя, в якому люди родилися, вмирали, переживали драму справжнього життя і ми були частиною їх. Там стрій, танок, пісня і сльози були самим життям.

Молодь не мала змоги того переживати. Нам може вистарчас невибагливий натяк на цей сюжет, щоб розбудити спогади і тоді ми не так переживаємо бачене на сцені, як те, що збуджується в нашій пам'яті, як те, до чого ми переносимося думками і нашою носталгією. Ми бачимо наше ширше і вужче минуле.

Молодь того минулого не знає. Вона бачить менше, або більше убогу сцену, дуже часто зі страшними декораціями, бачить запеканих забутими ролями аматорів, що стаються смішними там, де має бути поважна ситуація, бачить несприродний патос подій, що їх не всілі зрозуміти. Бачить примітив, убожество, якого соромиться. Батьківщина її батьків показувана зі сцени в тих формах стає її далекою і чужою.

Академії, концерти переважно грішать тими же прикметами. На них часто спотворюються найцінніші твори наших поетів, письменників, музик слабами, або й ніякими протуванням аматорів-дилетантів як бесідників як і виконавців так званих концертних частин. Це, на жаль, діється не лише по малих осередках, де бракує відповідних сил і тим можна б оправдати слабкий позем імпрез, але майже з правила, це діється і по наших т.зв. метрополіях, де є змога змобілізувати наші мистецькі сили та підготувати імпрези на поземі імен, що їх ними звеличаємо.

Слід би теж пам'ятати, що не кожний достойник установи, групи, або партії знає як організувати імпрези. Звичайно вони продумувані, як бізнесові трансакції, а не як вияв пошани до історичного поменту, великої людини, чи поляглих за нарід героїв, стаються заміною ідалів на торгування патріотизмом. Той "бізнесовий" мотив наших імпрез, надто часто висувається на перший план, про нього говориться надто голосно. Коли це повторюється в періодичному чергуванні що реку, помножене через усі місцевості та угруповання, психологічний ефект на нас вамих, а зокрема на молодь стає фатальний. Молодь може перестати вірити в повагу почувань своїх батьків в обличчя непеваги форми, якою вони вшановують маєстат ідей. Чи дивно, що на різних святах, академіях, роковинах - молоді щораз менше?

Ми розпоростили нашу енергію на владжування цілого ряду кволіх, рахітичних імпрез, а не здобулися на традиції одної в рік імпрези на найвищому культурному рівені, що була би справжнім фестивалем української культури, справжньою манифестацією нашого духа. Не нарікаймо, що нам брак мистецьких сил! При уважній обсервації побачимо, що їх легко можна змобілізувати, якщо справу поставити серіозно.

Тільки високою формою мистецтва, тільки поважним артистично професійним поземом усіх ділянок ншої культури зможемо здобути собі повагу в нашому оточенні, зможемо зміцнитися самі духово і зробити гордою нашу молодь на її приналежність до нареду, з якого вона вийшла.

Знаю випадок, коли молодь перетавала ходити до рідної церкви. Сороми-

лася занедбаной, запущеної святині, воліла ходити до чужих, культурно влаштованих костелів. Коли церкву відновлено по мистецьки, придбано нові ікони, удекоровано золоченням, молодь громадно повернулася до церкви та станула до активного життя парохії.

Якщо ми не зможемо здобутися на відновлення наших культурних елементів формою, що відповідає би змістові, якщо святиню нашого духа далі залишимо обдертою, запорошеною сажою дилетантизму й ігноранції, не поможуть ніякі аргументи сентименталізму і промовлявання до патріотизму — молодь піде до чужих святинь культури, де знайде форми ближчі її ментальності і може ніколи вже не повернутися до нас.

Чи я це буде тоді вина? Чи ціна нинішнього прибутку з імпрез покрити цю втрату?

Сірий Орел ОРЕСТ

ДО ПИТАННЯ СПІВПРАЦІ ВИХОВНИКІВ З БАТЬКАМИ і ПЛАСТПРИЯТОМ.

В сьогоднішніх умовах ПЛАСТПРИЯТ — це в 90-ти відсотках батьки пластової молоді. Тому й важко розділити питання співпраці з Пластприятком від справи співпраці з батьками у загальному. Мабуть теж і немає потреби обстоювати за таким зрізничуванням. Справи, що заторкують поодиноких батьків наших новаків, знаходять свій ширший відгомін у дії Пластприятку, як зорганізованого громадського тіла.

Коли говоримо про співпрацю з батьками, вириває відразу питання, де і як її реалізувати? Відповідь буде легко віднайти, якщо поглянемо на побудову нашого Уладу. Підставою одиницею в новацтві є РІЙ. Тому й співпраця з батьками починається в рої, а на впорядника рою падає обов'язок переводити її в життя. Співпраця пластового виховника з батьками відіграє першорядну роль в успішному переведенні аншої програми. Та годі говорити про якунебудь співпрацю, коли /як це на превеликий жаль часто в нас буває/ батьки ніколи не мали нагоди навіть побачити того братчика, що став псевдо-божищем їхньої дитини?

Ні, впорядник мусить стояти з батьками в тісному контакті. Звичайно, коли новий впорядник приймає РІЙ, він піде особисто до хати кожного зі своїх новаків, представиться батькам як новий братчик їхнього сина, вислухає їхніх завваг і побажань та поінформує їх про час сходин й інших запланованих зайнять.

Це останнє — дуже важливе. Батьки мусять точно знати о котрій годині починаються заняття й коли заплановано їх кінець. Якщо батьки будуть усе про це поінформовані, не матимемо таких випадків, що новак під час повороту з пластової домівки до хати без відома батьків вступає на морозене, до кіна, чи прямо волочиться по вулицях.

Перед відмаршем на прогулянку кожний новак мусить запровадити письмовий дозвіл батьків. Ясно, що кожний новак хоче піти, але не кожному батьки на це дозволять. Це теж важлива фаза співпраці впорядника з батьками. Про заплановану прогулянку впорядник повідомляє батьків заздалегідь, визначає їй час і ціль та поінформує батьків про обов'язуючий виряд. У деяких Гніздах завівся звичай, що на останніх сходинах перед прогулянкою кожний новак дістає формуляр згоди для батьків, а батько чи мати /опікун/ має його лише підписати. Це дуже практична річ, бо заощаджує батькам час.

Та щоби добитися успіхів, контакт виховника з батьками мусить бути **с т а л и й**. Тому добре буде, якщо час-до-часу /напр. що кілька місяців/ впорядник відвідуватиме регулярно батьків новаків, ділитиметься з ними своїми спостереженнями що до їхнього сина й вислухає їхніх завваг.

Контакт з батьками **о б о в'я з к о в и й** теж і для ГНІЗДОВОГО. Тут уже важче буде відвідати всіх батьків, зокрема коли Гніздо є чисельне. Тому було би дуже побажаним, щоб представник Станиці представив батькам нового гніздового на найближчих зборах ПЛАСТПРИЯТУ. Добре буде теж, якщо й на далі гніздовий часом прибуде на збори Пластприяту й коротко поінформує про розвій праці Гнізда. Можна теж подбати про окремі збори батьків новаків Гнізда, якщо заходить на це потреба. Та робити це треба лише в порозумінні зі Станичною Старшиною і проводом Кружка Пластприяту. Такі збори можна еwent. сполучити з кротким показом новацьких вмінь /що їх задемонструють самі новакі/.

Такі збори будуть доцільні вчасним літом, щоб поінформувати батьків про всі справи зв'язані з табором. Можна теж влаштувати такі збори, щоб просити допомоги батьків у придбанні одностроїв, виряду тощо.

Не забудемо теж запросити батьків на святкові сходини Гнізда /н.пр. Ватри/, коли їхні новакі складуть обіцянку, добувають вищі ступені, чи одержують інші вирішення.

Зовсім окрема справа, це наші **і м п р е з и**. Часто буває так, що немає в цій ділянці в нас взаємного зрозуміння, згл. порозуміння між проводом Гнізда і Управою Кружка Пластприяту. Скажім, уладжують т.зв. "Костюмівку Пластприяту". Так і об'являють великі оголошення в пресі - Пластприят влаштовує бал для дітей. Але ... знають про це всі новацькі виховники, що така імпреза це велика гарівка саме для сестричок і братчиків. І має слушне право гніздовий, коли своєму квартальному звіті гордо заявляє, про успішне влаштування дитячої забави. Але, коли треба доповнити цей звіт даними про прибуток зі забави, то звичайно бідний гніздовий є безрадний, до Пластприят окутав це "серпанком великої тайни" і жодні сили не видобудуть цих інформацій на верх. Призадумаймося, чи це правильно?

Або - інший примір. Даять сценку /"Коза-Дерева", "Попелюшка" чи іншу. Всюди видно тільки: "Влаштовує Пластприят". Але хто виконавці? - Новакі! Хто приготував - Братчики й Сестрички! Хто переводить? - Новацькі виховники! А протє: "Улаштовує Пластприят". Правда? А може - повинно бути - "Пластприят при співпраці Гнізда"?

Я зовсім не маю на меті заперечувати величезної роботи, що їй про-

дять Пластприят, не виню теж Пластприяту за те, що часом взаємини з провідниками й виховниками новацтва не є такі, як це повинно бути. Але здається мені, що нам треба змагати до поглиблення співпраці з Пластприятом, для досягнення справді дружнього, глибокого взаємопорозуміння.

Що такого зараз немає, то в тому таки багато й нашої вини, зокрема в справах спільних імпрез ми не сміємо стидатися перегорити справи зовсім отверто з провдом Пластприяту. Якщо імпрезу влаштуємо спільно то небачу причини, чому вона не має бути проголошена під спільною фірмою Пластприяту й Гнізда. Такі справи вимагають теж точного взаємного домовлення, включно з фінансами. Це напевно вийде на користь як і Гнізда так і Пластприяту.

Члени Пластприяту, як батьки, матимуть колосальний вплив на наші табори. Вони рішатимуть хто поїде у табір. Від них залежатиме чи діти незаможних батьків залишаться на літо в душному місті, чи створені Пластприятом стипендії уможливлють таборування для всіх без виімку новаків.

Через Пластприят буде нам багато легше вяснити батькам ціл обовязуючих т а б о р о в и х п р а в и л, що часом видаються їм незрозумілі а то й смішні. Зможемо, на примір, переконати маму, що її 12-літнього сінка не можемо прийняти до новацького табору, бо за віком він вже юнак. Зможемо трапити до серця батька та вяснити йому, що його син не може мати спеціальних привілеїв на таборі /має пити молоко три рази денно й купатися принаймні дві години кожного дня; — "а ніж прошу йому забрати, бо скалічється"/ — такі побажання від батьків у нас на порядку дня/— бо це все йшло би зовсім в розріз із нашою виховною програмою. Зможемо теж знайти зрозуміння у другій мамі нашого новака, що не є конечною її стала присутність на таборі, як "пластний гість", щоби годувати й мити сіночка, що він вже доволі великий, щоби під наглядом братчика навчився виконувати ті та багато інших чинностей самостійно.

Так — кожний табір приносить проблеми з боку деяких батьків і в напрямі їх розв'язання саме Пласт прият може нам дуже багато допомогти.

Нам годі, в такій короткій статті схопити всі аспекти нашої співпраці з батьками і Пластприятом. Ми перейшли лише ці наймаркантніші справи, що з ними кожного дня зустрічаємося в нашій виховній праці.

Наше заключення: Велику роботу пророблює в нас ПЛАСТПРИЯТ, та наша співпраця з ним мусить бути ще далі поширена, що нам допоможе добитися ще більших успіхів у нашій виховній праці з новацтвом.

Сірий Орел ВОЛОДИМИР

БАТЬКИ НОВАКІВ і НОВАЦЬКІ ВИХОВНИКИ.

Праця новацьких виховників з дітворою не є легка, вона вимагає старанної підготовки, вишколу й науки, але вона може давати виховникові багато радості, приємності й вдоволення як від самих новаків, так і їх батьків. Бо діти бачать у своєму братчикові чи сестричці свого героя, що його обов'язково будуть наслідувати, переймаючи спосіб висловів, ношення однострою і т. ін. Переважаюча більшість батьків теж відноситься до пластових виховників їхніх дітей зі спеціальною ввічливістю і вдячністю, доцінюючи цей великий вклад праці виховників для дітей. Батьки завдяки праці виховників стаються не тільки пасивними симпатиками Пласту, але й жертвенними добродіями нашої організації, що їм завдячуємо фінансову піддержку нашої діяльності у формі оплачування домівок, інвентару, таборових вирядів і споруд, тощо. Співпраця з такими батьками це ясний промінь, що просвічує важкий шлях пластових виховників, по якому вони йтимуть сміло й радо та добиватимуться успіхів у виховній праці.

Та трапляються й інші батьки, що для них кожна дія виховника це тема до критикування, нарікання. Вони не мають зрозуміння для виховної програми Уладу Пластового Новацтва, її далекосяглої мети і тоді розуміється дуже приходить ся пластовому виховникові сповняти свою важливу й відповідальну роль.

Спробую навести декільки примірів із мого досвіду.

Ось на одному таборі привезли батьки вже на останній тиждень табору сина-новака, з вимогою, щоби він здав новацьку пробу, бо всі його товариші вже склали цю пробу. Та хлопець міг би здати пробу, якщо б він приготувався до неї в своєму рої-гнізді. В останньому тижні табору всього два дні програми були посвячені для підготовки до проб. Як це виявилось, воно було за мало часу для хлопця і він не здав проби. Він був цілковито не підготований з дому. В цьому отже випадку, як і в подібних інших потерпів новак, бо батьки зовсім не знають, що це таке новацька проба. Розуміється, що не обійшлося від їх висловів здивовання і незадоволення на даресу виховників і табору.

Треба б ото ж нам, виховникам, тісно співпрацювати з батьками й дораджувати їм, як найкраще підготувати новака, щоби він здав пробу. Таку підготовку треба переводити ще перед табором так, щоби вже у часі табору він міг її здати. Але про ці пляни праці виховник повинен поінформувати батьків, щоби таким чином вони знали про час і спосіб здавання новацьких проб. Не можемо одначе деколи винити батьків, коли вони бачать, що новацькі проби переводяться в домівці, при столі, немов іспит у школі, замість практично в парку, чи на таборі.

Дуже часто знову ж зустрічаємо на таборі новаків, якими батьки зовсім не цікавляться. Такий новак їде на табір сам, в таборі його ніхто не відвідує, ніхто до него не пише листів і вкінці він їде додому також сам. Що такий забутий новак думає, коли бачить, що до інших приїздить батьки кілька разів продовж табору, не трудно собі уявити. Таке забуття хлопця на таборі не впливає на него позитивно. Тут велике поле для виховника, що напевно поцікавиться такими новаками і нав'яже контакт з їх батьками.

Протилежні знову ж наслідки має надто часте відвідування новаків на таборі. Кожний табір має точно випрацьовану програму, що її команда й виховний провід послідовно проводять. Переривання тягlosti виховної програми вносить тільки заколот, зупиняє виконання ви-

ховної праці. На відвідини батьків є призначені дні — суботи від полудня і цілі неділі, що показалося вповні задовільним. Відвідини батьків підчас тижня впливають на дітей негативно, відривають від намічених занять, а зачaste нагадування дому розсіває увагу новаків. Пов'язана з відвідинами батьків зачаста доставка солодощів руйнує апетит дитини, це дуже часто веде до жолудкових забурень і втрати ваги. Виховники мусять на те звернути увагу батьків вчас, щоби не було відтак завваг на тему харчування на таборі чи опіки над дітьми. Негативний вислід надто частих відвідин батьків бачимо опісля на змагу до проби, перевірці вмілости чи навіть порядку в оточенні новака. В цій справі повинні говорити з батьками ще перед виїздом новаків до табору.

У кожному пластовому таборі є точні правила, що їх мусять придержуватись всі учасники табору. Таборові правила обов'язують теж всіх, що перебувають на терені таборів, отже теж і гостей, що приїздять на відвідини. Автім дуже часто батьки уважають, що таборові правила є тільки для дітей. Ото ж траплялися випадки, що батьки перенесли самовільно ліжко й речі дитини з кімнати до кімнати, чи навіть з одного будинку до другого. Правильна інтервенція команди табору викликувала тільки нарікання а то й сварку.

Все ще дуже часто трапляються в наших таборах випадки перебування гостей поза годинами відвідування, особливо коли стійкові є найменші новаки, що їх відвідувачі просто ігнорують. Відтак деякі батьки не всилі зрозуміти, що вони в таборі мусять просити про дозвіл на звільнення їх дітей і тому так часто трапляються випадки самовільного звільнювання дітей, а це утруднює відповідальність виховників і команди за учасників табору. Щоби цьому запобігти треба великої освідомлюючої роботи серед батьків, що звичайно дуже мало знають про таборовий правильник і в загальному про новацький табір.

Діти привикли ходити дома самопас. Дисципліна табору їх в'яже і коли до них не приїдуть батьки на відвідини в неділю то часто вони просять знайомих, а то й ненайомих людей, щоби їх звільнили. Тоді команди таборів мають клопоти з різними "вуйками", що деколи хочуть звільнити по 10 дітей нараз. Такий вуйко звичайно десь засипляє на м'якій траві під деревом, а діти, що їх він взяв під свою "опіку", остають без жодного нагляду і купаються в басені. Цікаво хто відповідав би за дитину, коли б у такому випадку вона втопилася. Тому є оправдана вимога на таборах, що дитину звільняється тільки під опіку батьків, а не різних "вуйків". Крім того є теж багато випадків, коли й батьки самі після звільнення дітей в таборі заминають їх самопас.

На одному таборі був випадок, що зникла дитина. Шукали за нею в лісі й ставку, але не знайшли. Аж в 11-ій годині ночі батько привіз її. Він возив її до приватної оселі і не вважав за відповідне привезти її на означений час до табору й ось зустрів добрих знайомих, заговорився і знізнився дещо... Таборові правила для нього не були зобов'язуючі. Але скільки клопотів він зробив команді табору?

Деколи теж батьки ставлять окремі виховні вимоги до таборової програми. Ось був випадок, коли батьки прибули на відвідини до новацького табору, саме в обідню пору. В гарячий серпневий день новаки роями обідали на вільному повітрі. Вони побачили свого сина, що сидів в гурті ровесників на траві і завзято ложкою їв м'ясну страву з їдунки. Батьки з неутраєним докором звернулись до виховника, що мовляв: "вони післали сина до табору, щоби він навчився, як правильно сидіти і їсти при столі, вживати вилок до м'яса, набратись добрих товариських форм — тощо". Випадало виховникові запитатися батьків,

чи не надто багато вимагають вони від табору, в якому дитина перебуває около 3 тижні? Впрочім, що ж саме батьки роблять у виховному напрямі з дитиною на протязі цілого року? Вони ж і повинні подбати, щоби саме ці форми доброї поведінки діти присвоїли собі дома. Це не значить зовсім, що пластове виховання не передбачає у своїй програмі теж впоєння у новаків засад доброї поведінки, але саме на таборі учасники живуть серед чудової природи, дійсно по спартанськи, без комфорту й вигоди, тут вони фізичними вправами, грами, працею привчають поборювати життєві пригоди. І в тому саме великий чар, а в парі з цим велике виховне завдання пластового табору, що залишається в дитині на ціле життя.

Вкінці ще одна справа: Наша національна традиція, народні звичаї рідна мова - це прецінні скарби українського народу. Вони є одним із тих чинників, що допомагають батькам та Пластові у виховному ділі і на них мусить базуватись дитяче виховання. Тому, коли зустрічається наші родини, що вже забули святкувати наше Різдво чи Великодні свята за нашою прабатьківською традицією, коли батьки не дбають про національне виховання дітей дома, коли не звертають уваги на українську мову дітей, то тоді й пластові виховники, при всій їх добрій волі, великій праці не зможуть заступити головного чинника, що ним є батьки і домашнє виховання.

Саме тепер пластове новацтво та юнацтво пригтовляється до найкращого сезону пластування, до літніх таборів. Новацькі виховники/-ці/ відбувають вишкільні сходи для обговорення і складення планів виховної праці на таборах, команданти таборів комплектують свої булави і виховників, переговорюють теж з представниками Пласт-прияту і батьками про таборіві справи. Тепер є нагода і для новацьких виховників і для батьків для ширшої виміни думок. Не занедбаймо тієї нагоди.

Сірий Орел ОРЕСТ

ВІДНОШЕННЯ БАТЬКІВ ДО КОМАНДИ НОВАЦЬКОГО ТАБОРУ

Зближається літо, а разо з ним і час таборування. Тому не від речі буде подати теж декільки завваг на тему новацького табору. Про табори вже багато в нас говорилося, багато й помічено на сторінках В.О.Р. Тепер хочимо лише коротко обговорити побажання батьків, що з ними зустрічаються найчастіше проводи таборів, щоби познайомити з цєю справою виховників, що займаються організацією і переведенням цьогорічних новацьких таборів.

ЧОМУ БАТЬКИ ПОСИЛАЮТЬ ДИТИНУ В ТАБІР? Питання на перший погляд просте. Одначе, коли застановитися глибше над ним, то побачимо, що відповідей може бути багато. Одні батьки посилають дітей, щоби вони відпочали після цілорічної праці в школі, інші - щоби забрати дітей від зловіщої атмосфери великоміських вулиць, від несприятливого пороху, горячі в літі, ще інші - щоби дитину відживити /і таке буває, - тому одначе не треба дивуватися, бо діти в задумливій горячі міста не мають апетиту, різні соди, кока-колі й морожене, що їх понад міру вживається в місті, не причиняються до унормування харчування ні дитячого апетиту/.

Одначе можемо сміло сказати, що в більшості випадків головною причиною, що рішає про це, чому батьки висилають дітей до табору є **в и х о в н а п р о г р а м а**, що її проводиться на новацьких таборах. Бо цього кольосального виховного впливу табору на дітей не заперечить сьогодні хіба ніодназдорово думаюча людина.

Разом з фактом участі дитини у виховній програмі новацького табору, пов'язані певні вимоги до проводу табору. Деякі з них - самозрозумілі, як ось підставова вимога, що провід мусить пере-брати дитину під свій нагляд, піклуватися нею безпереривно /24 години надобу/ з повною відповідальністю за дитину продовж усього часу тривання табору та передачі її зворотом у руки батьків після закриття табору. Рівночасно за весь час тривання табору мусять бути забезпечені для дітей можливості виконувати релігійні практики, запевнена постійна й належна лікарська опіка та забезпечене належне й здорове харчування, а вкінці проведена відповідна виховна /умова - тілесна - розвагова/ програма. Ці вимоги є самозрозумілі.

Та незалежно від поданих вище вимог, командант табору зустрі-неться напевно зі спеціальними побажаннями з боку поодиноких батьків - з побажаннями, що можуть навіть декому з не видатися дивними. Зачнім з моменту прийяття до табору. Таборові приписи точно вирішують, що в новацький табір приймається дітей 8 - 11 років. Проте зустрічаємося з вимогами батьків, щоби прийняти дітей, що не є в межах приписаного віку, переважно зовсім маленьких 5-6 літків, або 12-літніх юнаків. **МІСЦЕВІ ЧИНИКИ, що проводять реєстрацію на табори НЕ МАЮТЬ ПРАВА ОБОВ'ЯЗУЮЧИХ ПРИПИСІВ МІНЯТИ.** Про прийяття до табору остаточно рішає командант. Бо він являється **о д и н о к о в і д п о в і д а л ь н и й** за успіх чи невдачу виховної програми табору і тільки він може евент. погодитися на виїмки від приписів, якщо вважає це доцільним.

У дні, коли нови приїдуть до табору, напевно зустрінемо багато батьків, що проситимуть примістити разом в одній кімнаті їх дітей з тим, чи іншим товаришем. Таким побажанням можна піти назустріч, якщо вони не входять в колізію з нашими організаційними, чи виховними плянами. У випадку коли між двома "друзями" існує яскрава різниця віку, чи новацького вироблення, або коли переконаємося, що це добирається пара збиточників - таких новаків розділимо до окремих роїв. Батькам слід вияснити причину такого нашого поступо-вання і коли вони побачать, що в таборі є певний порядок, якому всі повинуються, не будуть нарікати на таку розв'язку справи.

Деякі батьки вимагають спеціального харчування для своїх дітей /"має їсти 2 м'які яйця на снідання і пити склянку молока в год. 10-ій рано й 3-ій після пол. - я за те заплачу окремо"/. Таким батькам треба вияснити, що харчування в таборі є просте, але вповні достатнє, за приписами й під наглядом лікарів, і є **ДЛЯ ВСІХ ОДНАКОВЕ.** Не треба хіба зазначувати, що провід табору відповідає за те, щоби харчів було досить, їх добір, скількість все встановле-на при тісній співпраці з лікарем. Теж окинемо таборовий лікар є уповажнений на випадок потреби встановлення дієти для дитини дати потрібні розпорядження про евент. зміну харчу. Це здається є зовсім зрозуміле. Рівночасно слід просити батьків, щоби не привозили й не присилали дітям до табору харчів, що їх вони не можуть з'ї-

сти, чере те у висліді ті харчі псуються, часто спричинюють захворювання в дітей та занечишують валізки чи наплечники.

Напевно зустрінемося з вимогами здоровельного характеру: "дитина не має купатися", "має купатися як найчастіше", "не має бігати". Часто маємо стільки протирічних вимог, що їм годі вдоволити. Мусимо пам'ятати, що ПЕРЕД прийяття до табору є обов'язковий ЛІКАРСЬКИЙ ПЕРЕГЛЯД і коли лікар визнав дитину здоровою, то це повинно бути міродатне що до її участі в усіх таборових заняттях. У сумнівних випадках треба зараз першого дня табору /навіть в присутності батьків/ передати дитину для нового лікарського перегляду.

Типове побажання, що його почує чи не кожний виховник, це "прошу не дозволити бавитися ножем". За цим побажанням криється підсвідомий гін ізолювати дитину від всякого контакту з можливою небезпечкою. Та чи це правильне? Скорше чи пізніше дитина станеться самостійною і муситиме власними силами поборювати перешкоди на її життєвому шляху. Якщо батьки постійно забирали від неї все, робили за неї всі рішення, то така молода людина буде гнезарадна, не зуміє дати собі раду навіть у простих випадках життя та навіть може проявити поважні психічні забурення. Цьому запобігти — одне із наших завдань. І тому багато краще буде коли новак, під доглядом досвідченого виховника навчиться правильно обходитися з ножем, як коли той ніж забрати, замкнути на ключ, щоби Юрчик, борони Боже, не скалічився.

Бувають випадки, що батьки хочуть, щоб їх дитина посв'ятила певний час у таборі на формальну науку. На прим. Ромко не домагає у школі з якогось предмету, тому батько просить, щоб братчик дозволив йому кожного дня вчитися після обіду. Але — скільки то скористає новак з табору в якому його ввесь час лише гонять до науки? Або: Христя мусить кожного дня бодай одну годину вправляти на фортепіяні. А коли в таборі маємо кількадесятків таких Христь? Доведеться хіба закупити кільканадцять фортепіянів і перемістити табір намузичну консерваторію?

Буває так, що батько чи мати вимагають певного призначення для дитини /зробити його ровим, признати йому пробу чи вмільсть/. Та гадаю, що можна їм легко вияснити, що пост рового це почесь, що її самі товариші висловлюють своє признання для їхнього природного провідника, а незаслужена проба чи вмільсть аж ніяк не матиме позитивного виховного впливу на дитину.

Батьки будуть з нетерпеливістю очікувати листів від своїх дітей з табору. Завданням Команди Табору — допильнувати, щоб такі листи діти написали. Можна призначити певний час у тижні на писання листів, наймолодших братчики можуть навіть вчити як написати листа. У зв'язку з цим треба батькам вияснити, що в усіх дитячих таборах практикується цензурування листів. Діти новацького віку мають велику уяву і тенденцію перебільшувати факти /"як ми їхали до табору, то мало не сталась катастрофа бо міст під автобусом тріщав", "Богдан бавився ножем і скалічився так, що майже відрізав собі руку; "Ковалюк ударив мене в сліпу кишку"; "Ромка ось ось була б вкусила гадюка, від якої нема рятунку". Розуміється, що після одержання такої вістки батьки в найбільшому поспіху і хвилюванні їдуть чимскорше до табору, щоби спасти дітей від смерельної небезпечки, яка зовсім не існує, вона є лише витвором буйної фантазії дітей.

Підчас недільних відвідин батьки звичайно "звільняють" дітей, щоби забрати їх поза табір. Тут мусимо тямити дуже важливу вимогу - передати дитину можемо одиноко лише батькам, або її правним опікунам. Звільнити новка під опіку іншої особи можна тільки тоді, коли вона викажесться письменним уповноваженням батьків. Але не можемо звільняти новаків поза годинами відвідин. Не можемо відпустити Влодка на ватру до юнацького табору. Або всі йдемо на ватру, або теж всі йдемо спати.

Якщо вже мова про в і д в і д и н и, то мусимо згадати ще про відвідини батьків у п е р ш о м у тижні після відкриття табору, які не приносять добрих наслідків. Діти ще не зовсім звикли до таборових обставин, до нового порядку, а відвідини батьків у тому часі тільки утруднюють їхнє примінення до таборового життя. Тому часто командант табору просить батьків здержатися зовсім від відвідин табору в першому тижні.

Для відвідин є устійнені правильником точні години, що їх треба обов'язково придежуватися. Відвідини серед тижня - небажані, бо вони вносять заколот у таборову програму. А вже зовсім недопускаємо є напів-постійне перебування батьків у таборі в характері "платних гостей". Постійний контакт з батьками утруднює осягнення наших виховних цілей: дитина замість усамостійнюватись, робиться що раз більше залежною від батьків.

Ото ж треба переконати маму новака, що її синцьо вже досить великий, щоби могли під наглядом впорядника навчитися як стелити ліжко, вдержувати особисту чистоту та пам'ятати правильно змінати білля.

Довелося не раз чути вислови, що "батьки в таборі - це кара Божа на виховників". Ця справа так зовсім немаєсться. Багато батьків, особливо цих, що вже мали контакт з таборами і могли ствердити великий виховний ефект після табору на власних дітях, сталися через те ви-пробуванними прихильниками новацьких таборів і вони з правдивим признанням і вдячністю відносять до проводу й виховників табору. Тому й ми в МІРУ МОЖЛИВОСТЕЙ старатимемо йти батькам назустріч у їхніх проханнях, якщо це не йде врозріз із таборовим правильником та мусимо кожночасно точно вияснити їм, чому не можемо погодитися на якесь бажання. Тоді напевно й батьки йтимуть нам на зустріч і не матимемо з ними особливих трудностей.

=====

ВСІМ КОМАНДАНТАМ, ЧЛЕНАМ КОМАНД, БУЛАВ, БРАТЧИКАМ і СЕСТРИЧКАМ
ВИХОВНИКАМ/-ЦЯМ/, ЧЛЕНАМ ГОСПОДАРСЬКО-АДМІНІСТРАЦІЙНИХ ЛАНОК
ЦЬОГОРІЧНИХ ТАБОРІВ та ВСІМ НОВАКАМ - НОВАЧКАМ - УЧАСНИКАМ ТА-
БОРІВ, БАЖАЄМО Г А Р Н О Г О Т А Б О Р У В А Н Н Я і ПОВНИХ
УСПІХІВ У ТАБОРОВІЙ ПРАЦІ.

Редакція В.О.Р.

СТАРИЙ ОРЕЛ

КРИТИЧНІ МІРКУВАННЯ

У розвитку В.О.Р. помічується турботливе намагання Орлиного Круга вдержати журнал новацьких виховників, що так скажу - при житті. Бо члени Орлиного Круга є свідомі того, що розвиток новацького руху без журналу є не до подумання. Можемо з гордістю ствердити факт, що нам удалося вдержати видавання журналу "Вогонь Орлиної Ради", хоч обставини не були завжди сприятливі для цього. Зараз маємо поважний гурт співробітників, як теж і під технічним оглядом наш журнал виглядає краще і є надія на дальший поступ у тому напрямі. Та маємо декілька **н е д о м а г а н ь**, що їх треба нам всім усвідомити собі і направити.

Журнал повністю відіграє свою роль, якщо він появлятиметься згідно з **п л я н о м**, тобто **к в а р т а л т н о**, **т о ч н о в о з н а ч е н и х** термінах. Це одначе залежить у великій мірі від наших фінансових спроможностей, докладніше від точного виконання обов'язку своєчасного розчислення за одержаний журнал. Невирівнання залеглостей, несвоєчасне розчислення за журнал - це питання негативів пластового життя загалом. Ці й інші недоліки пластової дійсності здержують ріст Пласту, а в даному випадку зупиняють розвиток видавничої діяльності Орлиного Круга. Мені здається, що нам треба би докладніше зупинитися, може на іншому місці, над цим болючим недомаганням пластового сірого будня, щоб його оздоровити.

Другим недоліком є свого роду **ш т и в н і с т ь** журналу. Він радше є схожий на **ЖУРНАЛ ДЛЯ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ**, а не на **ЖУРНАЛ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ**. Це розходиться з тенденціями, які я мав, коли клав основи під творення журналу. Завдання В.О.Р. не є лише в догматичній формі подавати до вірування чи наслідування те, чи інше з обсягу теорії і практики новакознання, але також виміна думок виховниками, зокрема обмін спостереженнями в проведеній роботі, що говорили б про реакцію дітей на наші виховні засоби та заходи; це знову стане для новацького активу побудником до нових ідей, нових дій, що є необхідні для психофізичного формування дітей в сьогоднішній, дуже складній дійсності на чужині. А дальше треба підкреслити ще й факт, що не всі питання виховного порядку загалом є ясні, бездискусійні. Є ряд спірних проблем з якими виховники, зокрема гніздові, повинні бути обізнані. Не від речі буде також висловити моє переконання, що наші виховники вже настільки зрілі, що ми можемо містити в журналі й критичні думки чи суперечні погляди педагогів для їх критичного проаналізування.

Іншими словами нам треба **о ж и в и т и** наш журнал шляхом помішування в журналі ряду актуальних проблем з обсягу практики й теорії виховання. Зокрема все те, що болить пересічного впорядника в його роботі з дітьми мусить знайти свій відгомін у журналі. **ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ** повинен стати місцем для свободної розмови виховників для в'яснення численних питань педагогічної натури. Тому пропоную Редакції журналу:

1/ впровадити сторінку запитань та відповідей. Маю надію, що виховники підуть Редакції на зустріч і ставитимуть Редакції, чи поодиноким членам Орлиного Кругу питання, що їх хвилюють;

2/ впровадити сторінку критичних міркувань, для критичного розважання тих чи інших фактів, чи дій, для узгіднювання своїх

думок, чи вивчення незрозумілих проблем щоденного виховного будня;

3/ відновити сторінку "ГОЛОСИ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ", при чому я дозволю собі заважити, що Редакція напевно не була би загубила цієї сторінки, якщо була б мала матеріали від виховників. Тому звертаюся з закликом до виховників пересилати довші чи коротші замітки з праці на місцях. Це має куди ширше значення, як може кому небудь здавалося б. Поміщення виявів діяльності з місць праці - це один з ваги засобів водночасності роботи з новачками, що розкинені по різних країнах світу, для взаємного зацікавлення незнайомих собі виховників, для втримання єдності новацького руху. Та біда в тому, що багато новацьких виховників немає відваги, чи прямо не вміє писати до журналу. А це вже недолік загального пластового виховання, на який треба би на іншому місці звернути увагу так компетентних пластових властей, як рівно ж і загалу юнацтва і ст. пластунства.

-:-:- -:-:- -:-:- -:-:-
-:-:- -:-:- -:-:- -:-:-

Для започаткування сторінки КРИТИЧНІ МІРКУВАННЯ, я хотів би зупинитися на "тереновій грі" сестр. Ані ШКІЛЬНИК "У завороженому царстві" /гл. В.О.Р. ч.11./ Гра по мому в д а т н а, цікаво схоплена й її зміст переданий в гарній формі. У зв'язку з цим я вважаю доцільним порушити два питання:

1. Подання гор.

Крім передання змісту поміщеної гри треба би було подати щонайменше ще мету гри та докладні вказівки щодо переведення гри. Сестр. Аня Шкільник була дещо за скупа на слова, коли говорити про подання вказівок. Зокрема вимагають докладніших практичних порад неясна ситуація на "завороженій поляні", а також початок і закінчення гри.

2. Назовництво.

Нам треба змагати до усталення деяких термінів і їх придержуватися, щоб нас не переслідувало постійно непорозуміння. Сестр. Аня закваліфікувала "У завороженому царстві" як "теренову гру". Гри в терені є різні. Їх можна поділити на такі два типи /маю на думці гри, в яких бере участь більша кількість новачків/, беручи за принцип вид змагань груп чи одиниць. У першому типі гор у терені змагаються 2 групи проти себе нпр. гра "здобуття прапорця".

У другому типі гор у терені змагаються групи, чи поодинокі новачки побіч себе, щоб здобути перше місце в точкуванні, чи першому прибутті до мети, нпр. новацький змаг.

Для докладнішого зрозуміння проведу ще таку аналогію: дві дружини відбиваючі чи копаного м'яча змагаються проти себе, щоб виграти; легкоатлети змагаються побіч себе за краще місце /рекорд/.

На підставі нашої дотеперішньої праці в секторі гор, я запропонував би придержуватися таких назв, що відносяться до масових гор новачків в терені:

- а/. гри в терені - загальне окреслення, що охоплювало б теренові гри і нов. змаги.
- б/. теренові гри - групові гри в терені, в яких /2/ змагаються проти себе з метою виграти гру.

в/. новацькі змаги - гри в терені, в яких змагаються одиниці чи групи, побіч себе за першество.

Ото ж в грі "У замороженому царстві" змагаються поодинокі новацьки не проти себе, а побіч себе, щоби віднайти скарбницю, тому я зачислив би цю гру в терені до другого типу - новацьких змагів.

Якщо були б якінебудь застереження до моїх термінологічних висновків або інші пропозиції прещу помістити їх в черговому числі В.О.Р.

СТАРИЙ ОРЕЛ

НОВАЦЬКІ ВИХОВНИКИ ГОВОРЯТЬ

Спокійно прокладає "Ліберте" свій шлях по океані, залишаючи довгий водослід за собою. Ззовні непомітне життя на пароплаві. А воно кипить. І те не лише по залах розваги. В бібліотеці також повно пасажирів. Хто зайнятий писанням, хто читанням. Цікаво заглядають мої сусіди на мої розложені на столі напереві листки з записками. Та це мені не перешкаджає студіювати анкетні матеріали, що я їх зібрав на вишколі новацьких виховників. Всего 12 штук. З того один листок мусів знайти своє призначення в коші на сміття, бо один із учасників вишколу не потрактував справи поважно. Мусів я також поминути дані нашого воєнка, що відносяться до його занять, бо вони специфічні, хоч інші незвичайно цінні завваги я вихиснував на відповідному місці.

Коротко: я переглянув 10 анкетних листків, що мали дати мені відповідь на запитання скільки вільного часу мають новацькі виховники до своєї диспозиції та що й хто допомагає нов. виховникам у їхній роботі з дітьми. Хоч мало анкетних листків та незвичайно цікаві висновки можа витягнути з цієї проби наврогад. -

Відрадне явище - всі виховники в ч а т ь с я: 4 заняті більше заробіткою працею, 5 вчиться і часево працюють, а 1 розподілив працю і науку по рівному. На науку й працю витрачають пересічно 47 год. тижнево. До того доходить пластова робота. Більшість - це г н і з д о в і. Крім того майже кожний з них має ще якийсь скромний пластовий - додаток: виконує обов'язки впорядника, або активний в осередку праці УСП/УПС згл. курені. Кожний зі згаданих курсантів витрачає пересічно 2 год. тижнево на підготовку до занять з новачками.

Здається цікавіша відповідь на питання - хто і як допомагає новацьким виховникам в роботі. Н а й б і л ь ш е допомоги мають виховники від Орлинного "Круга". Видання, вишколи, періодичне листування - це найважчі види допомоги. Видання, головне В.О.Р., радо бачать виховники, хоч мають свої завваги, що про них згодом. Вишкіл дає підставу до ведення праці з новачками. У періодичні переписці провідника О.К. і членів знаходять виховники розв'язку складних питань практичної роботи з дітьми. А в тому всему велике значення має свесвідна атмосфера О.К. з притаманним для неї духом дружби почуттям лучби. - Вже менше приходять з допомогою крайові референти, хоч вони служать виховникам інструкціями, інформаціями про

про стан новацької праці, дають відповіді на поставлені питання, прокладають напрямні для роботи з новацтвом. Важливим засобом є й "ЛИСТКИ З'В'ЯЗКУ", що неоднократно знайшли підкреслення в анкетних листках. Лише в одному випадку нов. виховниця вдоволена з праці кошової, ще і в іншому випадку допомога кошової, хоч дуже мала, а в третьому має виховник користь з умовою, якщо щось цікавого довідається на сходинах кадри виховників.

Коротко: Значна більшість кошових не приходять виховникам із допомогою, а в одному випадку кошовий навіть перешкаджає.

Для мене цікаво було знати, чим допоміжній ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ?: Журнал новацьких виховників давав ідеї для переведення занять, приходив з порадами в ділянці методики, поміщував практичні матеріали, про які виховники висловлювалися з признанням. Та виховники мають і свої побажання: загально раді би бачити більше практичного матеріалу, що його можна б було вихісжувати в праці з новацтвом, а зокрема: гри, що їх можна би переводити без більшого шуму й бігання в пластовій домівці, більше виховних гутірок, майстрування.

На маргінесі розповідного матеріалу я дозволю собі навести думки одного з виховників: "Багато оповідань, що їх приходиться впорядникам розказувати на сходинах, представляють новакам Україну в убогому стані. Ми повинні навпаки, давати в В.О.Р. оповідання бадьорі, що змальовують Україну гарну, багату, з воїнами, що боряться і перемагають за правду й волю народу. Немає оповідань, що показували б культуру України, українських вчених і їх заслуги для розвитку науки та знань."

Побажані в кількох чергових числах матеріали та вказівки для початкувчих братчиків, зразки сходин тощо. Доцільна також сторінка ЗАПИТИ Й ВІДПОВІДІ, як рівно ж дані про ігрове - комплексний метод.

Врешті вийшли на верх ще й інші побажання, а саме упростити з в і т у в а н н я, в якого формулярі зараз за багато зайвих питань, видати доповнення до п р а в и л ь н и к а У.П.Н., полагодити справу одностроїв та відзнак, устійнити відношення О.К. до К.П.В. тощо.

В и с н о в к и: 1/ Новацькі виховники вчаться і працюють на прожиття, а крім того займаються виховною працею.

2/ Виходячи з заложення, що кожний виховник має право на своє особисте життя, треба бути обережним з навантаженням новацьких виховників новими пластовими обов'язками, так частого явища в пластовому світі.

3/ Новацькі виховники мають найбільше допомоги від О.К., менше від Крайвих Референтів, а майже жодної від кошових. Тому треба піднести конечно виховні кваліфікації кошових, шляхом вишкочів тощо. Зараз мала надія на реалізацію концепції С.Р.В. що має діяти в межах К.П.В.

4/ Орлиному Кругові мусить бути дане змога діяти дальше в дотеперішній формі в межах К.П.В., бо О.К. являється в пластовому уладі першим з'єднанням виховників, витривав свою життєву пробу й має за собою поважний дорібок, досягнення і традицію.

Віriamo, що компетентні чинники призадумуються над поданими вище думками активу новацьких виховників й у висліді матимемо реальні консеквенції з висновків, що говорять про хронічні недомагання пластового життя.

В. ГРИМАЛЯК

ЯК Я РОЗУМІЮ ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НОВАКІВ У ЩОДЕННОМУ ЖИТТІ

Через цілий час новакування наших малюків, ми маємо змогу бачити всі прояви їхньої поведінки. Отже бачимо всі їхні вибрики - часом комічні, але переважно менше веселі а такі, що нам часто приходить за них червоніти. Тому й новацький закон має в 3-ій точці, у простій, всім зрозумілій формі, основні елементи естетики, що висловлені так:

"НОВАК СТАРАЄТЬСЯ БУТИ ЩОРАЗ КРАЩИМ"...

Як це розуміти? Щораз кращим у поведінці - не кидає нікому речі, що про неї просять, але підходить і подає спокійно. Не вигукує на привітання приятеля-друга, але здоровить його привітно кличем "Готуйсь", чи "Гаразд" чи іншим. Не називає нікого поганим ім'ям, не виправляє тихцем таких збитків, від яких другим стає болісно, як пр. не відсуває тихо крісла в моменті, коли другий сідає/це між іншим навіть у старших покутує/.

Та пригляньмося ближче поведінці новацтва - берім звичайні приклади.

В дома: крикливість, неслухняність, химерність у їді, невдоволення, неприховане ліниство у виконванні домашніх завдань та цілий ряд інших форм поведінки, що протилежна до 3-ої точки новацького закону.

В школі: неухажливість, перешкоджання другим у навчанні, кидання папірцями в других під час навчання, писання чи вирізування кожем імен на лавках де сидять і багато інших вчинків менш приємних, як для других так і для вчителя.

В церкві: забава шапкою, проходи з церкво і до церкви, оглядання на всі боки, штовхання другого і т.п. У церкві можна собі на це дозволити, бо є ця повна свідомість, що тут ніхто голосно не скартає, чи зверне увагу.

На вулиці: Копання речей ідучи, вигуки свисти за другими, перебігання рухливих місць, вивертання кошів зі сміттям - це те на що треба б виховникам часом звернути у вагу, щоб діти того не робили.

В парку: миття лавок, квітників, травників, деревець, лаження по деревах, засмічування місць відпадками і т. ін.

Багато можна б навести таких дрібних виховних моментів - в кіно, в театрі, на забаві тощо. Я висловився, щоби спокукати наших читачів призадуматися над цими дрібними проявами життя новака та проаналізувати підхід до проблеми естетичного виховання. Треба нам зрозуміти одну з основних засад, що 3 ДРІБНИХ РЕЧЕЙ ТВОРИМО ДУЖЕ ПОВАЖНІ ДІЛА!

Від Редакції: Перший голос Сірого Орла МІКА на тему ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ НОВАКІВ у ЩОДЕННОМУ ЖИТТІ не порушує зовсім проявів мистецького зацікавлення дітей, новацької самодіяльності з ділянки мистецтва, що її бажаво присвятити більше місця в майбутньому. Просимо наших Читачів в тому напрямі висловитися чи то корисними статтями, чи короткими заввагами в рубриці ГОЛОСИ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ.